

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки та психології
О. В. Пономаренко
(підпис) (ініціали та прізвище)
«   »   2023 р.

МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки магістрів
очної (денної) форми здобуття освіти
спеціальності 026 Сценічне мистецтво
освітньо-професійна програма «Театральне мистецтво»

Укладачі: канд. пед. наук, доцент Гончаренко Ю. В, викладач Кузьмін К. С.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри кафедри
акторської майстерності

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри
акторської майстерності
           Г.В. Локарева

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол №1 від «30» серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології   Т.В. Турбар

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Загальна кількість кредитів – 18	Вибіркова:	
	Кількість кредитів на 2 семестр – 8	Дисципліни вільного вибору студента в межах спеціальності	
Спеціальність 026 – «Сценічне мистецтво»	Загальна кількість годин – 540	Семестр:	
	Кількість годин на 2 семестр – 240	2-й	
Освітньо-професійна програма «Театральне мистецтво»	Змістових модулів – 14	Лабораторні	
		24 год.	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 14	Практичні	
		48 год.	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 14	Самостійна робота	
		168 год.	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 14	Вид підсумкового семестрового контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Мистецтво балетмейстера» є формування практичних вмінь та навичок створення й побудови хореографічних етюдів, танців, композиції на основі принципів, законів та методів драматургії для подальшого використання набутих знань у майбутній професійній діяльності.

Основними **завданнями** викладання дисципліни «Мистецтво балетмейстера» є:

1. Навчити студентів створювати хореографічні твори на основі методів і законів драматургії.
2. Ознайомити студентів з специфікою постановочної роботи в танцювальних колективах.
3. Навчити не тільки танцювальній техніці, але й ознайомити з законами побудови композиції уроку.
4. Надати практичні вміння та навички з побудови танцювальної композиції.
5. Сформувати мотивацію до засвоєння основних структурних одиниць танцювального мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>ІК Здатність до наукового обґрунтування та творчого вирішення професійних завдань та проблем в умовах мистецької (театральної) і педагогічної діяльності, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових театральних методик освіти, характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p> <p>ЗК1 Здатність комунікувати з колегами даної галузі щодо наукових та професійних досягнень як на загальному рівні, так і фаховому рівні.</p> <p>ЗК3 Здатність формулювати (у формі презентації чи звіту) нові гіпотези та наукові завдання в галузі культури та театрального мистецтва, обирати належні напрями та відповідні методи для їх розв'язання, враховуючи наявні ресурси. Проводити аналіз естетичних запитів глядачів.</p> <p>ЗК7 Уміння здійснювати керівництво театральним колективом, створювати умови для постійного творчого зростання та підвищення професійно-художнього рівня учасників (наставницькі та лідерські навички). Здатність визначити творчі можливості та перспективи розвитку театральної трупи.</p> <p>ЗК10 Здатність приймати обґрунтовані рішення та виробляти стратегію театральної діяльності з урахуванням її основних професійних принципів та методів.</p> <p>СК2 Здатність планувати організацію театрального процесу, здійснювати поетапність пошуку художнього вирішення постановки творів усіх видів і жанрів на високому мистецькому рівні.</p> <p>СК3 Здатність творчо втілювати сценічні завдання режисера, балетмейстера, постановника пластики, постановника музичних (вокальних) номерів.</p> <p>СК5 Здатність створити творчий задум ролі, визначити її перспективу, здатність самостійно працювати над роллю.</p> <p>СК11 Здатність вести професійний діалог з партнером та режисером в процесі роботи над виставою, аналізувати та синтезувати творчі пошуки та задуми.</p> <p>СК12 Здатність до використання видів, жанрів та стилістичних особливостей хореографічного мистецтва у створенні сценічного образу, володіння лексичною мовою різних видів танців та навичками імпровізаційно-творчого підходу до застосування естетично-забарвлених рухів у відтворенні сценічних персонажів, створення танцювальних творів на основі</p>	<p>Методи навчання: Дидактичні методи за джерелом знань (практичні: вправи; наочні: демонстрація); інтерактивні; творчі завдання, метод аналізу помилок, метод показу, метод обговорення і опитування. Практичний метод показу хореографічних та ритмічних вправ, танцювальних рухів, хореографічних етюдів. Відеометоди: перегляд відеоматеріалів Поточний контроль, підсумковий контроль.</p>

методів і законів драматургії.

ПР2 Знання професійних комунікативних технологій.

ПР3 Знання новітніх сучасних напрямів, форм та видів театральної діяльності.

ПР8 Знання теорії та методики викладання хореографії як складової театрального мистецтва та знання основ роботи балетмейстера.

ПР9 Володіння психотехнікою репетицій та методикою роботи з професійними і непрофесійними виконавцями.

ПР14 Здатність розуміти наукові публікації за обраною спеціальністю і відслідковувати найновіші досягнення в цій галузі, спілкуючись з колегами.

ПР16 Уміння створювати творчий задум ролі, визначати надзавдання та наскрізну дію ролі, характеризувати логіку поведінки персонажу.

ПР17 Здатність розуміти та використовувати різні теорії у галузях театрального та кіномистецтва, практично реалізувати поради з літературних джерел цієї галузі.

ПР18 Уміння орієнтуватися у різних напрямках театрально-сценічної, драматургічної, режисерської діяльності.

ПР21 Уміння органічно, цілеспрямовано діяти в умовах вимислу, творчо втілювати сценічні завдання режисера, балетмейстера, постановника пластики; співати у ансамблі, соло.

Міждисциплінарні зв'язки.

Курс «Мистецтво балетмейстера» є підґрунтям для опанування таких дисциплін як «Хореографія», «Майстерність актора», «Теорія та методика хореографії», «Сценічний рух», «Психологія творчості».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історико побутові танці епохи Середньовіччя.

Основні композиції з історико-побутового танцю епохи Середньовіччя. Основні рухи та елементи, характер та відмінності танців епохи Середньовіччя. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування танців у епоху Середньовіччя.

Змістовий модуль 2. Історико побутові танці епохи Відродження.

Основні композиції з історико-побутового танцю епохи Відродження. Основні рухи та елементи, характер та відмінності танців епохи Відродження. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування танців у епоху Відродження.

Змістовий модуль 3. Історико побутові танці епохи Бароко

Основні композиції з історико-побутового танцю епохи Бароко. Основні рухи та елементи, характер та відмінності танців епохи Бароко. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування танців у епоху Бароко.

Змістовий модуль 4. Постановка Історико побутових танців епохи Середньовіччя.

Відмінності музичного супроводу танців епохи Середньовіччя. Створення хореографічного малюнку за канонами епохи Середньовіччя. Урахування особливостей костюму відповідної епохи у репетиційній роботі. Елементи відображення історико-побутових сцен у створенні хореографічної композиції.

Змістовий модуль 5. Постановка Історико побутових танців епохи Відродження.

Відмінності музичного супроводу танців епохи Відродження. Створення хореографічного малюнку за канонами епохи Відродження. Урахування особливостей костюму відповідної епохи у репетиційній роботі. Елементи відображення історико-побутових сцен у створенні хореографічної композиції.

Змістовий модуль 6. Постановка Історико побутових танців епохи бароко.

Відмінності музичного супроводу танців епохи Бароко. Створення хореографічного малюнку за канонами епохи Бароко. Урахування особливостей костюму відповідної епохи у репетиційній роботі. Елементи відображення історико-побутових сцен у створенні хореографічної композиції.

Змістовий модуль 7. Постановка українського народного танцю.

Основні композиції Українського народного танцю. Основні рухи та елементи, характер та відмінності Українського народного танцю. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування Українського народного танцю.

Змістовий модуль 8. Постановка гуцульського танцю

Основні композиції гуцульського танцю. Основні рухи та елементи, характер та відмінності гуцульського танцю. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування гуцульського танцю.

Змістовий модуль 9. Постановка галопа

Основні композиції галопа. Основні рухи та елементи, характер та відмінності галопа. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування галопа.

Змістовий модуль 10. Постановка польки

Основні композиції польки. Основні рухи та елементи, характер та відмінності польки. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування польки.

Змістовий модуль 11. Постановка полонезу

Основні композиції полонезу. Основні рухи та елементи, характер та відмінності полонезу. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування полонезу.

Змістовий модуль 12. Постановка мазурки

Основні композиції мазурки. Основні рухи та елементи, характер та відмінності мазурки. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування мазурки.

Змістовий модуль 13. Постановка кадрилі

Основні композиції кадрилі. Основні рухи та елементи, характер та відмінності кадрилі. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування кадрилі.

Змістовий модуль 14. Постановка менуету

Основні композиції менуету. Основні рухи та елементи, характер та відмінності менуету. Специфіка музичного супроводу. Історичні умови розвитку та формування менуету.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лабораторні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист т ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист т ф.					
1	8	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	6	2	-	4	-	9	-	-	5	5
2	15	5	2	-	3	-	10	-	-	4	4
3	15	5	2	-	3	-	10	-	-	4	4
4	15	5	1	-	4	-	10	-	-	4	4
5	15	5	2	-	3	-	10	-	-	4	4
6	15	5	2	-	3	-	10	-	-	4	4
7	15	5	1	-	4	-	10	-	-	4	4
8	15	5	2	-	3	-	10	-	-	5	5
9	15	5	2	-	3	-	10	-	-	4	4
10	15	5	1	-	4	-	10	-	-	4	4
11	15	5	2	-	3	-	10	-	-	5	5
12	15	2	2	-	3	-	10	-	-	4	4
13	15	5	1	-	4	-	10	-	-	4	4
14	15	6	2	-	4	-	9	-	-	5	5
Усього за змістові модулі	210	72	24	-	48	-	138	-	-	60	60
Підсумковий семестровий контроль залік							30		10	30	40
Загалом			240							100	

5. Темі практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Особливості танців епохи Середньовіччя	4	
2	Особливості танців епохи Відродження	3	
3	Особливості танців епохи Бароко	3	
4	Танцювальна постановка танцю епохи Середньовіччя	4	
5	Танцювальна постановка танцю епохи Відродження	3	
6	Танцювальна постановка танцю епохи Бароко	3	
7	Постановка українського народного танцю	4	
8	Постановка гуцульського танцю	3	
9	Постановка галопа	3	
10	Постановка польки	4	
11	Постановка полонезу	3	

12	Постановка мазурки	3	
13	Постановка кадрили	4	
14	Постановка менуету	4	
Разом		48	

6. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	**Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1. Історико побутові танці епохи Середньовіччя	Створення схеми хореографічної композиції на основі історико-побутових танців Середньовіччя	Вимоги до виконання : Відповідність хореографічного малюнку композиції до історико-побутових особливостей епохи Середньовіччя. Підбір музичного супроводу.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (3б.); - творчий підхід у виконанні (2б.).	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів				5
2. Історико побутові танці епохи Відродження	Створення схеми хореографічної композиції на основі історико-побутових танців Відродження	Вимоги до виконання : Відповідність хореографічного малюнку композиції до історико-побутових особливостей епохи Відродження. Підбір музичного супроводу.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (2б.); - творчий підхід у виконанні (2б.).	4
Усього за ЗМ 2 контр. заходів				4
3 Історико побутові танці епохи Барокко	Створення схеми хореографічної композиції на основі історико-побутових танців Бароко	Вимоги до виконання : Відповідність хореографічного малюнку композиції до історико-побутових особливостей епохи Бароко. Підбір музичного супроводу.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (3б.); - творчий підхід у виконанні (2б.).	4

Усього за ЗМ 3 контр. заходів				4
4 Постановка історико побутових танців епохи Середньовіччя	Постановка хореографічної композиції на основі історико побутових танців епохи Середньовіччя	Вимоги до виконання : Правильний підбір виконавців, врахування важливості передачі характеру епохи робота під музичний супровід.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (2б.); - творчий підхід у виконанні (2б.).	4
Усього за ЗМ 4 контр. заходів				4
5. Постановка історико побутових танців епохи Відродження	Постановка хореографічної композиції на основі історико побутових танців епохи Відродження	Вимоги до виконання : Правильний підбір виконавців, врахування важливості передачі характеру епохи робота під музичний супровід.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (2б.); - творчий підхід у виконанні (2б.).	4
Усього за ЗМ 5 контр. заходів				4
6.Постановка історико побутових танців епохи Бароко	Постановка хореографічної композиції на основі історико побутових танців епохи Бароко	Вимоги до виконання : Правильний підбір виконавців, врахування важливості передачі характеру епохи робота під музичний супровід.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (3б.); - творчий підхід у виконанні (2б.).	4
Усього за ЗМ 6 контр. заходів				4
7 Постановка українського народного танцю.	Здійснення постановки етюдів на матеріалі лексичної мови українського народного танцю	Вимоги до виконання : Створення основних та з'єднувальних рухів на матеріалі лексичної мови українського народного танцю, упорядкування їх у танцювальний малюнок.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (2б.); творчий підхід у виконанні (2б.).	4

Усього за ЗМ7 контр. заходів				4
8. Постановка гуцульського танцю	Здійснення постановки етюдів на матеріалі лексичної мови гуцульського танцю	Вимоги до виконання : Створення основних та з'єднувальних рухів на матеріалі лексичної мови гуцульського танцю, упорядкування їх у танцювальний малюнок.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (26.); творчий підхід у виконанні (36.).	5
Усього за ЗМ8 контр. заходів				5
9. Постановка галопа	Здійснення постановки етюдів на матеріалі лексичної мови галопа	Вимоги до виконання : Створення основних та з'єднувальних рухів на матеріалі лексичної мови галопа, упорядкування їх у танцювальний малюнок.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (26.); творчий підхід у виконанні (26.).	4
Усього за ЗМ9 контр. заходів				4
10 Постановка польки	Здійснення постановки етюдів на матеріалі лексичної мови польки	Вимоги до виконання : Створення основних та з'єднувальних рухів на матеріалі лексичної мови польки, упорядкування їх у танцювальний малюнок.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (26.); творчий підхід у виконанні (26.).	4
Усього за ЗМ10 контр. заходів				4
11 Постановка полонезу	Здійснення постановки етюдів на матеріалі лексичної мови полонезу	Вимоги до виконання : Створення основних та з'єднувальних рухів на матеріалі лексичної мови полонезу, упорядкування їх у танцювальний	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (26.); творчий підхід у виконанні (36.).	5

		малюнок.		
Усього за ЗМ 11 контр. заходів				5
12. Постановка мазурки	Здійснення постановки етюдів на матеріалі лексичної мови мазурки	Вимоги до виконання : Створення основних та з'єднувальних рухів на матеріалі лексичної мови мазурки, упорядкування їх у танцювальний малюнок.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (26.); творчий підхід у виконанні (26.).	4
Усього за ЗМ 12 контр. заходів				4
13. Постановка кадрилі	Здійснення постановки етюдів на матеріалі лексичної мови кадрилі	Вимоги до виконання : Створення основних та з'єднувальних рухів на матеріалі лексичної мови кадрилі, упорядкування їх у танцювальний малюнок.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (26.); творчий підхід у виконанні (26.).	4
Усього за ЗМ 13 контр. заходів				4
14. Постановка менуету	Здійснення постановки етюдів на матеріалі лексичної мови менуету	Вимоги до виконання : Створення основних та з'єднувальних рухів на матеріалі лексичної мови менуету, упорядкування їх у танцювальний малюнок.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - якість виконання (26.); творчий підхід у виконанні (36.).	5
Усього за ЗМ 14 контр. заходів				5
Усього за змістові модулі контр. заходів	14			60

8. Підсумковий семестровий контроль
II семестр

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Усне опитування	Опитування за темами, які були засвоєні протягом вивчення дисципліни “ Мистецтво балетмейстера ” .	Опитування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 1 бал	10
	Показ постановки.	Практична складова. Презентація створеного хореографічного твору на основі історико-побутових танців різних епох з урахуванням їх відмінностей. <i>Термін виконання: згідно з графіком заліково-екзаменаційної сесії.</i>	Сценічний показ хореографічного твору оцінюється за такими критеріями: створення хореографічного твору за принципам архітекtonіки — 5 балів, відповідність танцювальної лексики музичному твору — 5 бали, наповненість танцювальної композиції малюнками відповідно до його архітекtonіки — 4 бали, технічне та артистичне виконання танцювальної композиції — 5 балів, якість створення виконавцями сценічного образу відповідно до епохи — 5 балів, відповідність костюмів	30

			виконавців сценічному характеру — 4 бали, культура поведінки на сценічному майданчику — 2 бали.	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9.Рекомендована література

Основна:

Основна:

1. Василенко К. Лексика українського народно сценічного танцю : репертуарний збірник. Київ : Мистецтво, 1990. № 5. 223 с.
2. Василенко К. Ю. Українські народні танці для дітей. Київ : Музична Україна, 1985. 80 с.
3. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. 5-те вид., доп. Київ : Музична Україна, 1990. 150 с.
4. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю : посібник. Частина перша. Київ : Мистецтво, 1975. 223 с.
5. Гончаренко Ю. В. Хореографія: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Сценічне мистецтво» освітньо-професійної програми «Театральне мистецтво». Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 115с.

Додаткова:

1. Барвистий віночок : збірка сюжетних танців для дітей молодшого і середнього шкільного віку. Київ : Музична Україна, 1978. 120 с.
2. Березова Г. А. Классический танец в детских хореографических коллективах. Київ : Мзична Украина, 1979. 259 с.
3. Зубатов С. Л. Методика роботи з хореографічним колективом: Київ : Інститут підвищення кваліфікації працівників культури, 1997. 100 с.
4. Зубатов С. Л. Основи викладання українського народно-сценічного танцю. Київ : ПК ПК, 1995. 133 с.
5. Майорова О. Українські танці. *Мистецтво та освіта*. Київ, 2000. № 4. С. 26-37 с.
6. Поклад І. Танець та його функції в історії людства (культурно-історичний та психологічний аналіз). *Українське мистецтвознавство* : матеріали, дослідження, рецензії. Київ : Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології, 2004. С. 227-232с.
7. Теорія та методика викладання народно-сценічного танцю : програма для студ. спец. 7.020202 «Хореографія» спеціалізації «Народна хореографія»; Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв ; уклад. В. О. Камін. Київ : ДАКККіМ, 2003. 29 с.
8. Українські народні танці / упоряд., вступна стаття та примітки А. І. Гуменюка ; за ред. П. П. Вірського. Київ : Наукова думка, 1969. 615 с.
9. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України Київ : Видавництво АПН УРСР, 1963. 235 с.

Інформаційні джерела:

1. Еньська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера / Міністерство освіти і науки України Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. 2020. С.18. URL:<https://repository.sspu.edu.ua/bitstream>
2. Плахотнюк О. Джаз танець на академічній балетній сцені: генезис та персоналії. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2014. Вип. 8. С. 164-168. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2014_8_26.
3. Плахотнюк О. Творчість Тараса Шевченка на балетній сцені. *Вісник Львівського університету*. Серія мистецтвознавство. 2014. Вип. 15. С. 171-176. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/artstudies/article/view/3171/3236>

4. Станіславський. К. С. Робота над роллю. Ревізор. Реальне відчуття життя п'єси та ролі (1936–1937). Львів, 2018/ 84 с. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/Stanislavskyy-Druk.pdf>
5. Noverre Jean Georges, Lettres sur la danse, et sur les ballets [première édition], par M. Noverre, maître des ballets de Son Altesse Sérénissime Monseigneur le Duc de Wurtemberg, et ci-devant des théâtres de Paris, Lyon, Marseille, Londres, etc., Lyon, Aimé Delaroche, 1760. 484 p. ; in-8. PDF : Internet Archive URL: https://obvil.sorbonne-universite.fr/corpus/danse/noverre_lettres-danse_1760_orig